

TUTORÍA ENTRE IGUALS

Entenem la tutoria entre iguals com una forma de treball cooperatiu, que pot ser molt eficaç per ensenyar i aprendre a treballar per parelles i per abordar alguns aprenentatges. Suposa guanys considerables per a tots els alumnes. Desplegarem una proposta pensada per a treballar la lectura. Per portar-la a la pràctica considerem convenient tenir en compte els següents apartats:

Formació de les parelles

Proposem diversos criteris:

Si treballem amb dos cursos junts a la mateixa aula, els alumnes del curs més alt fan de tutors als del curs més baix.

Si els alumnes ja estan agrupats en petits grups amb criteris heterogenis, es pot mirar de respectar en tot el possible les agrupacions. Si ja formen grups de 4 components, de cada petit grup en poden sortir dues parelles. Si hi ha grups de 3 alumnes, una parella pot sortir del mateix grup i algunes hauran de sortir per a fer un reagrupament d'alumnes de dos grups diferents, procurant que hi hagin els mínims canvis possibles.

En cas que l'alumnat no treballés en petits grups, els tutors o tutores poden fer-se un llistat dels alumnes, des del més alt al més baix, i formar les parelles proposant com a tutors la meitat dels alts i com a tutoritzats la meitat més baixos. Es pot fer coincidir, aproximadament, el primer alumne de la meitat dels alts amb el primer de la meitat dels baixos, i successivament. Un altre criteri podria ser el de formar parelles de nivells diferents, però no excessivament distants. De fet, l'ideal seria que tots els alumnes poguessin fer de tutors i de tutoritzats.

En tot cas, les parelles haurien de ser força estables, de manera que pugessin treballar alguns mesos o tot un curs.

Treball previ amb les parelles

Informació

Els docents informaran als alumnes que treballaran de dos en dos, i que en cada parella un farà de tutor i un altre de tutoritzat. Els diran que és una manera d'aprendre que pot anar bé a tothom.

Els objectius seran:

1. Aprendre tot dos sobre el què es treballi, però organitzant-se en papers diferents. L'un farà el paper d'ensenyant i l'altre d'ensenyat. D'aquesta manera el que faci de tutor aprendrà més, perquè quan s'ha d'ensenyar s'aprèn, i qui faci de tutoritzat aprendrà també perquè tindrà un company tota l'estona amb ell, que l'ajudarà a aprendre.
2. Aprendre a treballar per parelles, a ajudar i a deixar-se ajudar, a col·laborar...

Formació i preparació de les activitats

Es pot pensar entre tota la classe quines qualitats més importants ha de tenir un tutor i un tutoritzat. Es pot fer un llistat de qualitats a la pissarra, i cada parella en pot seleccionar i escriure en una graella les que, al seu criteri, els semblin més importants.

El tutor explicarà les tasques que haurà de fer cadascú. El tutor disposarà d'un material, que es podrà preparar a l'escola o a casa. Per exemple, si es tracta de lectura, podrà llegir-la, buscar les paraules difícils i preparar la sessió. Una altra opció seria treballar sense prèvia preparació del text.

Modelatge

Els tutors o tutores faran un modelatge davant la classe, mostrant com han de funcionar els processos d'ensenyament-aprenentatge de les parelles. Escolliran un alumne que faci de tutoritzat i representaran una sessió, que pot durar entre 15 i 20 minuts.

En aquesta sessió el tutor o tutora mostrarà com treballar per garantir que es compregui el text, afavorir l'autocorrecció i mostrar la dinàmica més pertinent.

Inici de les sessions

D'una tria prèvia de textos feta pels mestres, que poden ser contes, narracions breus... cada parella escollirà la lectura que treballarà. Quan hagin fet la tria, els alumnes que fan de tutors es prepararan el text a l'escola o se l'emportaran a casa per preparar-se'l. O bé treballaran la lectura sense prèvia preparació.

La sessió s'organitzarà en diversos passos:

1. El tutor i el tutoritzat parlaran del text, del títol, autor, contingut que hi deu haver...
2. El tutor farà una lectura del text en veu alta.
3. El tutor i el tutoritzat llegiran alhora el text.
4. El tutoritzat farà una lectura tot sol.
5. Es treballarà la comprensió del text: el tutoritzat dirà què n'ha entès, quines dificultats ha trobat... i el tutor aportarà la informació que pugui per part seva.

El temps destinat pot ser d'uns 30 minuts.

Posta en comú

Acabada la sessió es pot fer una posta en comú, en la qual cada parella expliqui a la resta com els ha anat, què els ha funcionat bé i quines dificultats han trobat.

La sessió es repetirà 3 ó 4 vegades, amb altre material, o amb el mateix material, si és més extens.

Avaluació

Al cap de 3 ó 4 sessions, tota la classe avaluarà el funcionament del treball per parelles i l'aprenentatge de la lectura des d'aquesta seqüència. Valoraran si els va bé per aprendre, quines dificultats hi veuen, etc.

Per a l'avaluació de la lectura es pot emprar una pauta semblant a les graelles que disposem, adaptades a les possibilitats de les parelles.

Paper dels docents

Els docents intervindran en tot el procés per garantir que l'experiència sigui reeixida. Abans de començar les sessions seguiran els passos esmentats a l'inici.

Durant les sessions els mestres passaran per totes les parelles per comprovar que funcionin adequadament, tindran cura de la ubicació física de cada parella, procurant que no treballin gaire separats, per evitar que hagin d'aixecar el to de veu, regularan el soroll excessiu, gestionaran el temps, indicant els minuts que els falten per acabar i miraran de resoldre les dificultats pròpies de l'activitat o del funcionament de les parelles. Al final, gestionaran l'avaluació dels processos i dels resultats.

Informació a les famílies

Cal informar a les famílies del treball per parelles, perquè entenguin la millora que suposa emprar aquesta metodologia de treball i els beneficis que genera, tant pels tutors com pels toturitzats. Es pot escriure una nota explicativa i fer-la arribar a cada família.